

Отношения и нагласи към здравната система сред общността

Никола Събев

Attitudes to health systems among communities: . *Researches* of people's attitude in terms of health and risk factors for most diseases give significant differences and express dynamics . A study was conducted among people over 25 years of age in the region of Ruse, which shows what most often socially significant diseases are associated with, what is the level of trust and satisfaction people show for the present health system in the country.

Key words: general Practitioner, medical services, trust, satisfaction

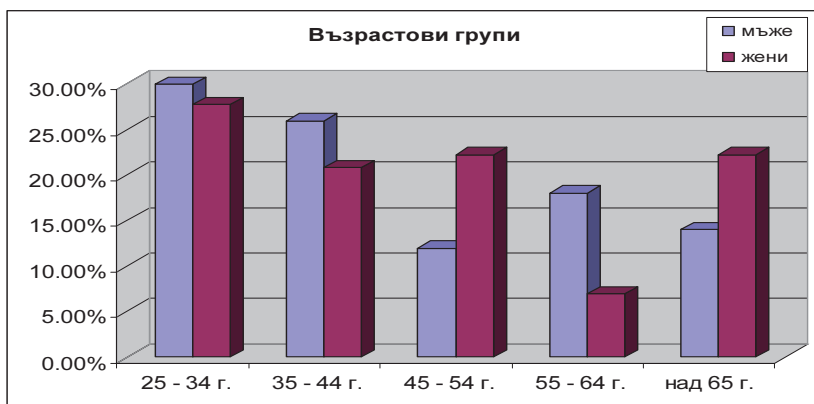
ВЪВЕДЕНИЕ

Успешната реализация на всяка здравна система зависи от много фактори. Важно е тя да изпълнява не само основните си цели и задачи, но и да удовлетворява очакванията на обществото и отделни негови групи. Изследванията в областта на нагласите на хората по отношение на здравето и рисковите фактори за появата на повечето заболявания дават значителни разлики и изразена динамика. Проведеното проучване показва с какво най-често биват свързвани социалнозначимите болести, какво е нивото на доверие и каква по степен удовлетвореност заявяват лицата към действащата здравна система у нас.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Проведено е проучване сред лица на възраст над 25 навършени години на територията на Област Русе.

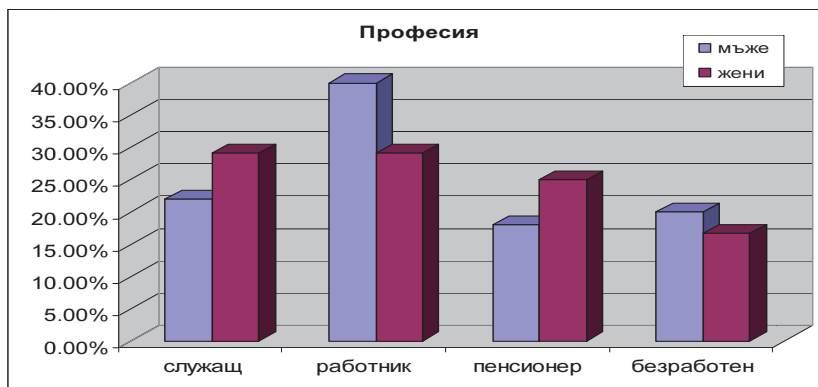
На фиг. 1 е показано разпределението на участниците в анкетата по пол и възраст.

Фиг. 1. Разпределение на участниците в анкетата по пол и възраст.

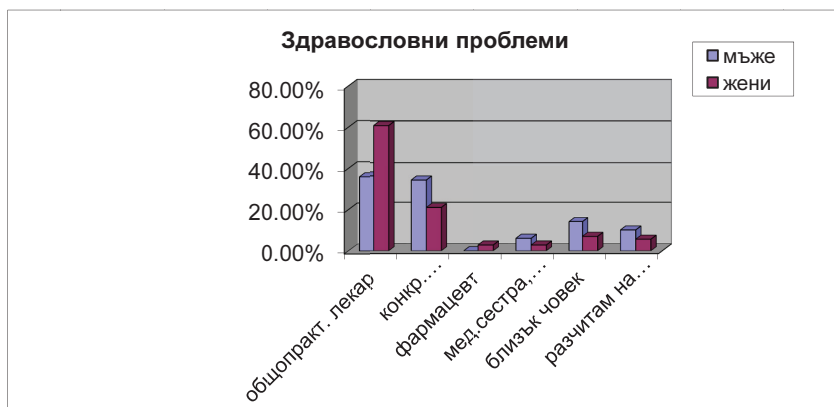
Сред изследваните лица доминират тези, придобили средно образование (68% от мъжете и 62,5% от жените), а завършилите висша степен на образование съставляват 28% от мъжете срещу 30,56% при жените.

Показателят „заетост“ дава някои различия при двата пола, представени на фиг. 2. С най-висок дял от мъжете са работниците, следвани от служители и пенсионери, а с най-нисък относителен дял са безработните. Жените са разпределени с равни относителни дялове между служители и работници, с по-нисък дял са пенсионерите и с най-нисък – безработните лица при този пол.

Фиг. 2 Разпределение на участниците в анкетата по пол и заетост

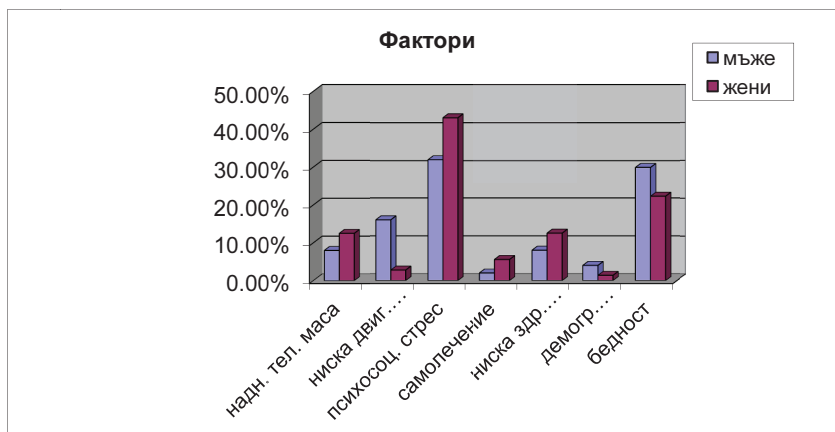
Изследвани бяха нагласите за консултиране и търсене на първа помощ при здравословни проблеми сред проучваните лица. С равни относителни дялове са мъжете, проявяващи готовност за първи контакт с общопрактикуващ лекар и с конкретен специалист, следвани от търсене на помощ от близък човек или разчитане на собствени възможности. На последно място са вариантите, свързани с професионалист по здравни грижи или фармацевт. Жените значимо по-често биха потърсили първа консултация и помощ от общопрактикуващ лекар, следвани от тези, които биха се обърнали към конкретен специалист. Разпределението на останалите отговори повтаря това при мъжете (фиг. 3).

Фиг. 3 Разпределение на участниците в анкетата по пол и нагласи за консултиране

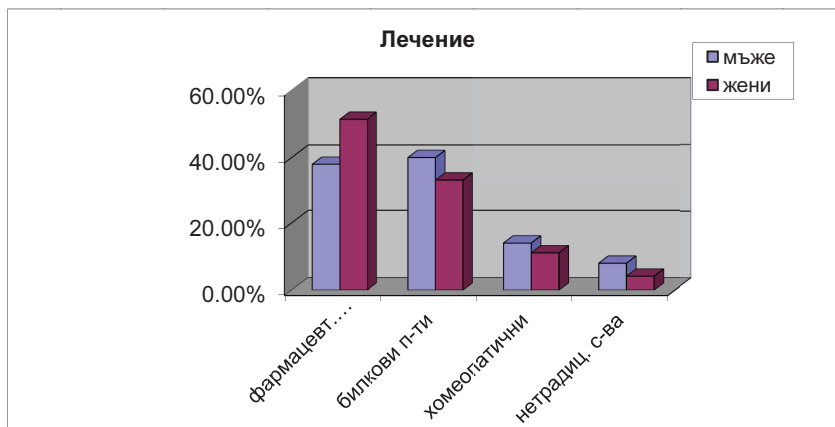
Респондентите бяха запитани с кои фактори основно свързват появата и развитието на най-честите социалнозначими заболявания (СЗЗ) на съвремието.

И двата пола дават превес на психосоциалния стрес, следван от бедността. Между мъжете и жените се наблюдават статистически значими различия в дадените отговори, показани на фиг. 4. На трето място по значимост мъжете поставят ниската двигателна активност, а жените - ниската здравна култура и наднормената телесна маса.

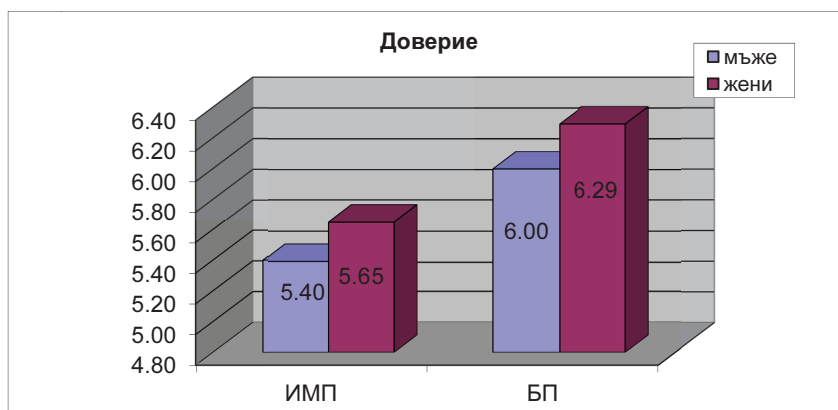
Фиг. 4 Оценка на факторите на риска, свързани със СЗЗ по пол

Интерес представляват нагласите и предпочитанията за провеждане на лечение сред изследваните лица по пол. Мъжете предпочитат на първо място лечение с билкови препарати, следвани от фармацевтични продукти. Сред жените водещи са нагласите за лечение с фармацевтични продукти. Хомеопатичните и нетрадиционни средства са поставени от двата пола на по-задните места (фиг. 5).

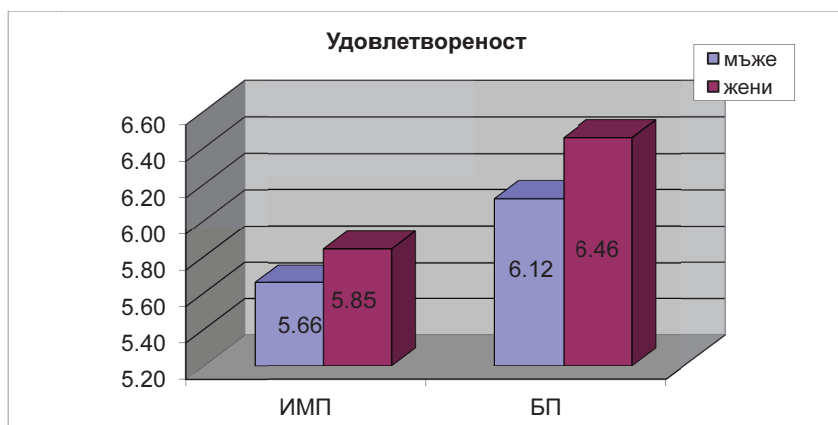

Фиг. 5 Разпределение на участниците по предпочитания за провеждане лечение и пол

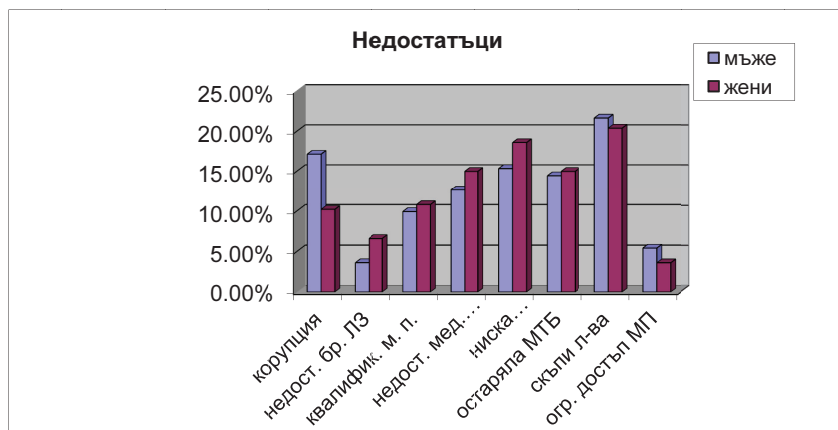
Изследваните лица заявиха нивото си на доверие и удовлетвореност от здравната система по десетстепенна скала от условни единици, като по-високите стойности отговарят на по-висока удовлетвореност и доверие, а по-ниските – на по-ниски степени на тези показатели. По двата показателя са дадени ниски оценки, движещи се около и малко над средата на предложената десетстепенна скала, като жените са дали по-високи оценки както по отношение на извънболничната (ИМП), така и по отношение на болничната помощ (БП), но разликите не са статистически значими (фиг. 6 и фиг. 7).

Фиг. 6 Ниво на доверие към ИМП и БП по пол

Фиг. 7 Ниво на удовлетвореност от ИМП и БП по пол

Фиг. 8 Оценка на недостатъците в здравната система сред участниците по пол

Като основни недостатъци на съществуващата здравна система у нас, анкетиранията лица посочват скъпите лекарства, ниската мотивация за работа сред медицинския персонал и различните корупционни практики. Наблюдават се различия в дадените отговори по пол, но те нямат статистическа значимост (фиг. 8).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направеното проучване дава основание да се направят няколко съществени извода: Общопрактикуващите лекари и лекарите – специалисти са вариант за първи избор при консултиране и оказване на помощ при здравословни проблеми сред изследваните лица. Много е нисък относителният дял на хората, които биха се обърнали към специалисти по здравни грижи. Сериозен превес в структурата на рисковите фактори, асоциирани с възникването и развитието на социалнозначимите заболявания се дава на психосоциалния стрес и ниския икономически статус. Предпочитаният начин за лечение е с фармацевтични продукти при жените и с билкови при мъжете. Много ниска е заявената степен на доверие и удовлетвореност от функциониращата здравна система у нас, основните недостатъци на която се свързват с високи цени на лекарствата, ниска мотивация на медицинския персонал и корупция.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Национална здравна стратегия 2014-2020
- [2] GPNews, бр. 7 2015, ISSN 1311-4727
- [3] <http://media.framar.bg>

За контакти:

Доц. д-р Никола Събев, д.м. Факултет "Обществено здраве и здравни грижи", Русенски университет "Ангел Кънчев"; тел.: 0878 82 32 88

Докладът е рецензиран.